

Решение № 60548

Номер 60548

Година 23.09.2020

Град Смолян

Районен Съд - Смолян

На 10.08

Година 2020

В публично заседание в следния състав:

Председател:

Секретар:

Прокурор:

като разгледа докладваното от

Гергана Кузманова

Гражданско I инстанция дело

номер

20205440100301

по описа за

2020

година

Производството е образувано по искова молба на *** против *** , в който се твърди от ищеца, че е получил от ответното дружество Фактура № ** за ел. енергия за сумата 632,86 лева допълнително начислена за стар период 23.11.2019г.-02.01.2020г, за обект с ИТН: ** в община **, на клиент с кл. № *, на която партия е титуляр. Основанието посочено във фактурата е „дължима сума, вследствие на установено неизмерване, непълно или неточно измерване на количеството ел. енергия за електромер № ***.

Заявява , че не е ползвана тази допълнително начислена ел. енергия за посочения стар период по процесната фактура и същата е издадена без правно основание, предвид на което моли съдът да постанови решение, с което да признае за установено, че ищецът не дължи на ответното дружество сумата в размер на 632,86 лева по посочената фактура. Претендира и за направените по делото разноски.

В срока по чл.131 от ГПК е постъпил писмен отговор от ответника, с който оспорва иска. Твърди, че на 02.01.2020 г.негови служители са извършили проверка на електромер № *, отчитащ доставяната електрическа енергия в Обекта (вж. чл. 46 от Правилата за измерване на количеството електрическа енергия (обн. ДВ, бр. 35 от 2019 г.) или ПИКЕЕ). В съответствие с разпоредбата на чл. 49, ал. 5 от ПИКЕЕ служителите на *. са демонтирали процесният електромер, поставили са го в безшевнен чувал с пломба за еднократна употреба с № *, с цел същият да бъде изпратен за метрологична експертиза в независима лаборатория, като на мястото на демонтирания електромер е монтиран нов (вж. чл. 49, ал. 7 от ПИКЕЕ). За тези действия, извършилите проверката лица са съставили Констативен протокол за техническа проверка и подмяна на средства за търговско измерване № * г. (Констативния протокол). Констативният протокол е съставен от наш представител, в присъствието на представител на клиента, като съответно е и подписан от тези лица (вж. чл. 49, ал. 2 ПИКЕЕ).

Процесният електромер в следствие е бил предаден на Българския институт по метрология (БИМ) за извършване на метрологична експертиза, като заключението на лабораторията е следното: "осъществен е достъп до вътрешността на електромера. В електронната платка допълнително е присъединен един нерегламентиран елемент. Изменени са техническите и метрологични характеристики на електромера, а преминаващата през него електрическа енергия се измерва с отклонение извън границите на допустимото." Вследствие на описаната манипулация

електромерът отчита консумираната електроенергия с отклонение извън границите на допустимото, а именно - 80,67 %. За извършената проверка от БИМ е изготвен Констативен протокол от метрологична експертиза на средство за търговско измерване № * г.

С оглед на описаното по-горе и като е установено, че са на лице предпоставките, описани в чл. 50, ал. 1, б. „а“ от ПИКЕЕ, операторът на разпределителната мрежа е извършил преизчисление на количеството електрическа енергия, при спазване на инструкциите, съдържащи се в чл. 50, ал. 1 от ПИКЕЕ, като е начислил допълнително количество електрическа енергия на клиента. По-конкретно - допълнително начисленото количество електрическа енергия в случая е в размер от 3 329 кЛ/п, като стойността на това допълнително количество електрическа енергия, изчислено по определената от Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР) прогнозна пазарна цена на електрическата енергия за покриване на технологичните разходи на * за период от 40 дни (вж. чл. 56, ал. 3 ПИКЕЕ) е 632,86 лв. с ДДС. Началната дата на корекцията - 23.11.2019 г. е датата на последния отчет на електромера, попадащ най-близо в обхвата на тримесечния период, считано от датата на извършената проверка - 02.01.2020 г. Манипулацията на електромера е извършена на 03.11.2019 г., когато е регистрирано нерегламентирано отваряне на клемен и основен капак на електромера съгласно извадка от паметта на електромера.

За горепосочената сума е издадена и процесната фактура № */05.03.2020 г., която е изпратена на ищеца с писмо с изх. № * г. (вж. чл. 56, ал. 1 ПИКЕЕ) и същите са получени от ищеца, видно от известие за доставяне с номер ИД **.

Твърди се от ответника, че съществува законово основание за начисляване процесната сума., а именно КЕВР има правомощието да приеме правила за измерване на количеството електрическа енергия, които да регламентират условията и реда за установяване случаите на неизмерена, неправилно и/или неточно измерена електрическа енергия (вж. чл. 83, ал. 2, вр. чл. 83, ал. 1, т. 6 от Закона за енергетиката или ЗЕ). Именно на това основание КЕВР е приела **ПИКЕЕ**, като раздел IX от тях **„Ред и начини за преизчисляване на количеството електрическа енергия“** е уредил случаите и начините за извършване на преизчисление на количеството електрическа енергия от операторите на електрически мрежи. В конкретния случай приложение намира разпоредбата на чл. 50, ал. 1, б. „а“ от ПИКЕЕ, където изрично е посочено, че: „В случаите, когато при метрологичната проверка се установи, че средството за търговско измерване не измерва или измерва с грешка извън допустимата, операторът на съответната електроразпределителна мрежа изчислява количеството електрическа енергия за по-краткия период между периода от датата на констатиране на неизмерване/неправилно/неточно измерване до последната извършена проверка и периода от три месеца, предхождащи датата на констатиране на неизмерване/неправилно/неточно измерване, като: б) при средство за търговско измерване, измерващо с грешка извън допустимостта, количеството преминала електрическа енергия се изчислява, като измерените количества се коригират с установената грешка, като се отчита класът на точност на средството за търговско измерване.“ Стойността на дължимата сума пък е изчислена по определената от КЕВР пазарна цена на електрическата енергия за покриване на технологичните разходи на ЕР Юг в качеството му на оператор на разпределителна електрическа мрежа (вж. чл. 56, ал. 3 ПИКЕЕ), ведно с дължимата сума за мрежови услуги и за цена за задължения към обществото (вж. чл. 56, ал. 1 ПИКЕЕ).

*Именно горепосочените норми от ЗЕ и ПИКЕЕ са и законовото основание за преизчисление на количеството електрическа енергия, доставена на клиента пред процесния период, като практиката на Върховния касационен съд (ВКС) в тази връзка е еднозначна (вж. Решение № 115/20.5.2015 г. по т.д. 4907/2014 ВКС; Решение № 166/11.5.2016 г. по т.д. 1797/2014 ВКС; Решение № 21/01.3.2017 г. по т.д. 50417/2016 ВКС; Решение № 118/18.9.2017 г. по т.д. 961/2016 ВКС; Решение № 115/20.9.2017 г. по т.д. 1156/2016 ВКС и др.). Б. * няма задължение да доказва виновно поведение от страна на ищеца.*

Считаме за неоснователни доводите на ищеца, че имало съществено значение кой точно е извършил това въздействие, и че то не може и не следва да се вмени във вина на него, установяването на лицето, извършило неправомерно въздействието върху електромера и неговата вина са от компетентността на разследващите органи и прокуратурата, доколкото има данни за осъществяване на състава на престъплението по чл. 234в от Наказателния кодекс.

Що се касае до настоящия спор, въпросът кой е конкретният извършител е ирелевантен, защото в посочените законови разпоредби, които регламентират преизчислението на количеството електрическа енергия не се съдържат изисквания и условия за извършването корекции на сметки при установено виновно поведение на крайния клиент, точно обратното - единственото условие за упражнявано правото на оператора на съответната електрическа мрежа да извърши едностранна корекция, е да бъде установено по съответния ред, че е налице случай на неизмерена, неправилно

и/или неточно измерена електрическа енергия, за да се пристъпи към такава корекция. Във всички случаи на неизмерена или неточно измерена доставена електроенергия обаче правото на мрежовия оператор да извърши едностранно корекция не е предпоставено от доказването на виновно поведение на потребителя, довело до неизмерването или неточното измерване на доставената електроенергия, тъй като корекционната процедура цели възстановяване на настъпилото без основание имуществено разместване, а не да ангажира отговорността на потребителя за негово виновно поведение.

Този въпрос, също както въпросът с основанията за извършване на корекция на количеството доставена електрическа енергия е разглеждан многократно от ВКС, в практиката му след приемането на ЗИДЗЕ (обн. ДВ, бр. 54 от 2012 г.), като съставите на върховната съдебна инстанция са единодушни, че законът дава възможност за извършване на едностранна корекция на сметка на клиента, в случай на констатирано неправомерно въздействие върху СТИ, като при подобен род корекции не следва да се доказва виновно поведение на клиента и чл. 82 от ЗЗД е неприложим в подобен тип обществени отношения, (вж. съдебната практика, цитирана по-горе в част I-A)

В. Считано от 04.05.2019 г. са в сила нови ПИКЕЕ, според които преизчислението на количеството електрическа енергия вече се извършва от операторите на съответните електрически мрежи.

В изпълнение на правомощията си по чл. 83, ал. 2 ЗЕ, вр. чл. 83, ал. 1, т. б ЗЕ, КЕВР прие нови ПИКЕЕ, които бяха обнародвани в ДВ, бр. 35 от 30.04.2019 г.. С тях е дадена нова регламентация на обществените отношения, свързани с реда и начините на преизчисление на количествата електрическа енергия в случаите, когато СТИ не измерва точно или изобщо не измерва доставените количества електрическа енергия. С новия подзаконен нормативен акт се детайлизира уредбата на тези специфични обществени отношения, като най-същественото изменение, което би следвало да рефлектира и върху съдебната практика по тези правни спорове, е изключването от процеса по коригиране на количествата електрическа енергия на крайните снабдители (вж. § 1, т. 28а, б. „а“ от Допълнителните разпоредби (ДР) на ЗЕ) - в случая ***. В тази връзка, считано от 04.5.2019 г. **/ не издава фактури за допълнително начислени количества електрическа енергия, така, както това се правеше по реда на отменените ПИКЕЕ (обн., ДВ, бр. 98 от 2013 г., отм. ДВ, бр. 25 от 2019 г.).

Към настоящия момент, както преизчислението на количествата електрическа енергия, така и фактурирането им се извършват от оператора на съответната електрическа мрежа, към която е присъединен конкретния обект на клиент (вж. § 1, т. 346, б. „а“ ДР на ЗЕ) - в случая * - ответник в това производство.

С оглед на това мотивите, с които голяма част от съдебните състави в страната уважават подобни иски на клиенти срещу крайни снабдители с електрическа енергия, а именно че в общите условия не бил

предвиден изричен ред за уведомяване на клиентите вече са неотнормирани, именно поради факта, че крайните снабдители вече не участват в процеса по извършване на т. нар. „корекция на сметка“ и логично общите условия, конкретно на ** вече не намират приложение в тези отношения.

В с.з. ищецът ** р. пр. не изпраща представиТел.

Ответникът ** р. пр. се представлява от юриск.*.

Съдът, след преценка на изложеното в исквата молба и отговора и като обсъди събраните по делото доказателства, прие за установено следното от фактическа страна:

Страните по делото не спорят, че ищецът е клиент на електрическа енергия и абонат на ***, което дружество е доставяло ел. енергия в имот, на ищцовото дружество, находящ се в Г., с ИТН: *.

От приетия по делото констативен протокол № ** се установява, че на 02.01.2020г. служители на ** са извършили проверка на електромера на обект с измервателна точка /ИТН/ ** в ***, като са констатирани, че схемата на свързване на електромера е правилна. Грешката на електромера, отчетена при еталонната проверка е извън допустимите граници. Няма открити други нередности по електромерното табло. електромера е сменен за експертиза.

Видно от Констативен протокол от метрологична експертиза на средство за измерване №**, при отваряне на електромера е констатиран осъществен достъп до вътрешността на електромерамонтиран в електронната платка допълнително присъединен един нерегламентиран елемент.. Изменени са техническите и метрологични характеристики на електромера, а преминаващата през него електрическа енергия се измерва с отклонение, извън границите на допустимото, посочено в т.4.,3 и т.4.5

При тези данни е коригирана сметката на ищцата за ел. енергия за периода 23.11.2019г до 02.01.2020г., като на същата допълнително е начислена сума на стойност 632,86 лв. с ДДС, за която е издадена фактура с № */05.03.2020г.

Разпитан свидетеля П. сочи, че по време на проверката на 02.01.2020г. били с големата си ***. На проверката присъствало лицето ***, който е наемател на жилището и им осигурил достъп до електромера вътре в къщата. Извършили замерване на електромера, което установило много

голяма грешка в минус, около 80,59%, което е извън допустимите граници. След това демонтирали електромера и го поставили в безшевна торба, която се пломбира със специална плomba и е изпратен за експертиза.*** подписал протокола без възражения.

По делото е назначена и изслушана СТЕ, вещото лице по която дава заключение, че констатациите в т. 5 от протокол №** на БИМ отразяват външна нерегламентирана намеса, касаеща промени във вътрешната му схема на свързване, а именно : "В електронната платка допълнително е присъединен един нерегламентиран елемент. Изменени са техническите и метрологични характеристики на електромера, а преминаващата през него електрическа енергия се измерва с отклонение, извън границите на допустимото..." Описаните в т. 5 от протокола манипулации водят до промяна на техническите и метрологични характеристики на електромера, от които зависи точността на измерването на електрическата енергия от него. В конкретния случай е променена допустимата грешка, която от нормативно определената $\pm 2\%$ е променена на -80.67% (така наречената минусова грешка), при която грешка процесния електромер отчита по-малко от реално консумираната електрическа енергия от процесния обект.

Методиката за изчисляване на неотчетеното количество електрическа енергия заложена в чл. 50, ал.1, б. "а" от ПИКЕЕ е приложена правилно. Остойносттаването на коригираното количество електрическа енергия се извършва на основание изискванията на чл. 56, ал. 1 и ал.3 от ПИКЕЕ. Прогнозната пазарна цена на електрическата енергия за покриване на технологичните разходи, цени за мрежови услуги и за "задължения към обществото" за ***) за процесния период на коригиране на количествата ел. енергия 23.11.2019 г. |+| 02.01.2020 г. са определени с Решение №Ц-* г. на КЕВР, а именно:

- прогнозна пазарна цена за покриване на технологичните разходи по преноса - 92,85 лв./МВтч, без ДДС;

- цена за задължения към обществото, заплащана от електроразпределителните дружества за закупената електрическа енергия за покриване на технологичните им разходи - 19,57 лв./МВтч. без ДДС;

Мрежови цени ;

- цена за пренос и достъп през/до електропреносната мрежа — 10,24 лв./МВтч без ДДС.

- цена за пренос на електрическа енергия през разпределителна мрежа на ниско напрежение - 35,76 лв./МВтч без ДДС.

На база горните показатели, цената за остойносттаването на неизмереното количество електрическа енергия е 158,42 лв./МВтч (0,15842 лв./кВтч.) без ДДС или 0,190104 лв./кВтч. с ДДС.

От прегледа на приложена "Справка за коригиране на сметката за електроенергия" на клиентски №** г., с ИТН:** се констатира, че остойносттаването на коригираното количество ел.енергия за процесния обект е правилно и съгласно приетите решения на КЕВР.

Данни за нерегламентирано вмешателство в измервателното у-во се регистрират в билинг системата му и може да се констатират след преглед на електронния отчет на електромера. От прегледа на този отчет се констатира, че на 03.11.2019 г. в периода 19.07ч.+19.27 ч. е имало нерегламентирано вмешателство (отваряне на основен и клемен капак) в електромера.

Информация за началния момент на непълно измерване на електрическата енергия от процесния електромер може да се получи от данните регистрирани в билинг системата от отчета на електромера. От прегледа и анализа на тези данни може да се определи, че началния момент на манипулациите и съответно непълното измерване на консумираната електрическа енергия е 03.11.2019г.

Процесния електромер с фабричен номер №* попада в група "Електромери - еднофазни", поз.27, в списъка за определяне на периодичността на последващи проверки на средствата за измерване, които подлежат на метрологичен контрол, приет със Заповед №А-616 от 11,09.2018 г. на председателя на **. Върху процесния електромер има нанесени изискуемите знаци за първоначална проверка СЕ М**.

Съгласно Заповед * на председателя на ** от 11.09.2018 г. последващата проверка на този тип измервателни средства се извършва през шест години. Последващата проверка на процесния електромер следва да се извърши през 2020 г. Сроковете съгласно горната заповед са спазени.

При така установената фактическа обстановка съдът намира от правна страна следното:

В производството по предявения отрицателен установителен иск с правно основание чл.124 ал.1 от ГПК ответникът следва да докаже пълно и главно основанието на вземането си, като установи същото и по размер, а ищецът следва да докаже възраженията си срещу неговото съществуване. В случая ответникът основава вземането си на възникнало в негова полза потестативно право на едностранно извършване на корекция в сметките за потребена ел.енергия от ищеца, затова следва да установи пълно и главно предпоставките за неговото упражняване.

Между страните по делото не е спорно, че ищцата е абонат на ответника, както и съществуването на правоотношението по доставка на ел. енергия до обекта на потребителя, който обект е присъединен към електроразпределителната мрежа.

В конкретния казус, към исковият период 23.11.2019г. до 02.01.2020г., намира приложение ЗЕ с измененията и допълненията, извършени със ЗИДЗЕ, както и ПИКЕЕ обн. ДВ бр.35 от 30.04.2019г..

Съгласно правилата за разпределяне на доказателствена тежест доставчикът на ел. енергия следва да докаже дължимостта на процесната сума, като установи, че законосъобразно е коригирал сметката на абоната, начислявайки посочената в данъчната фактура сума.

Спорът по делото е относно предпоставките, при които следва да се извърши корекция на отчетените показатели за потребена електрическа енергия, и по точно дали същите изискват неправомерно поведение на потребителите или е достатъчно само тяхното констатиране, без да се изисква да се доказва личният принос на потребителя при установена манипулация на средствата за техническо измерване. По този въпрос е налице задължителна практика на ВКС, която застъпва становището, че коригирането на сметките за вече доставена електрическа енергия само въз основа на обективния факт на констатирано неточно отчитане на доставяната електрическа енергия противоречи на регламентирания в чл. 82 ЗЗД виновен характер на договорната отговорност. Приема се, че щом не е доказано виновно поведение на абоната, пречатствало правилното отчитане, въпреки положена грижа от лицензианта чрез монтиране и поддържане в изправност на средства за търговско измерване и назначаване на квалифициран персонал за контрол и отчитане на измервателните средства, то едностранната корекция е недопустима.

В тежест на ответника е да докаже по несъмнен начин, че промяната в схемата на свързване на електромера е осъществена от страна на ищеца или от друго лице с негово знание. В случая, съгласно констативен протокол за техническа проверка и подмяна на средства за търговско измерване № * от 02.01.2020 г.и Протокол №* на **, следва да се приеме за доказано осъществяването външна нерегламентирана намеса, касаеща промяна във вътрешната схема на свързване на електромера, които са довели до отчитане на преминаващата през него ул.енергия с отклонение, извън границите на допустимото. Именно вследствие на неправомерната манипулация на електромера ответникът е коригирал сметката на ищеца за изминал период от 23.11.2019 г. до 02.01.2020 г. чрез начисляване на допълнителна сума от 632,86 лева.

Безспорно установените отклонения в работата на процесното СТИ в следствие на изменение на схемата му на свързване, довели до неотчитане на действителното потребление на ел. енергия, не се установи по пътя на пълното и главно доказване да са резултат от поведението на потребителя. Начислената сума за плащане по процесната фактура е резултат на предположение и на презумпция, които са лишени от законово основание. В хода на производството не се установи, че именно потребителя е осъществил промяната в схемата на свързване на СТИ. Напротив, установява се от показанията на разпитания по делото свидетел, че електроснабдения имот се обитава от друго лице. За да бъде основателна една такава корекция на сметка законът изисква несъмнено да се докажат нарочно извършените действия от страна на потребителя по манипулиране на СТИ и схемата му на свързване, както и пряко породената от тях неотчетена ел. енергия, консумирана от потребителя. От събраните по делото доказателства не се установи, че нерегламентирания достъп до електромера на ищеца е реализиран именно от него или от лице, действало с негово знание и съгласие. В този смисъл съдът счита, че не се събраха безспорни доказателства за наличието на причинна връзка между констатираното неправилно отчитане на ползваната електроенергия и поведението на ищеца, а именно, че той или негов представител е извършил действия, нарушаващи въведената в чл. 50, ал. 2 забрана за потребителите да въздействат неправомерно върху собствените на преносното дружество средства за търговско измерване.

Предвид изложеното, следва да се приеме за недоказано виновно поведение от страна на ищеца-потребител на ел.енергия за осъществения неправомерен достъп до процесното СТИ и схемата му на свързване. Изложените в отговора съображения за безвиновна, обективна отговорност на клиента са несъстоятелни, като според съда е недопустимо, без да е доказана вина на абоната, изразяваща се в пречатстване на правилното отчитане, да се ангажира неговата отговорност чрез едностранна корекция на сметката му за минал период, защото правоотношението между доставчика на ел. енергия и потребителя е договорно и единствено недобросъвестното поведение на едната страна по договора представлява основание по смисъла на чл. 82 от ЗЗД тя да бъде санкционирана за всички настъпили за насрещната страна вреди. Затова, след като не се установи и доказва, че именно ищецът или негов представител е осъществил неправомерната промяна в схемата на свързване на електромера, довел до неотчитане на консумираната ел. енергия, то липсва и законово основание за извършване на въпросната едностранна корекция от страна на

ответното дружество , поради което и предявеният иск за недължимост на процесната сума се явява изцяло основателен и доказан.

С оглед изхода на делото- уважаване на иска, ще следва на основание чл.81 във вр. с 78 ал. 1 от ГПК ответникът да бъде осъден да заплати на ищеца разноските в настоящото производство в размер на 450,00 лв., от които 50,00 лв. за ДТ и 400,00 лв.-адвокатско възнаграждение.

Поради изложеното, съдът

Р Е Ш И :

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО в отношенията между страните, че *, със седалище и адрес на управление:*** представлявано от *, гражданин на * не дължи на *, със седалище и адрес на управление: гр. * сумата от 632,86лева с ДДС, представляваща допълнително начислена ел. енергия за периода 23.11.2019г. до 02.01.2020г., за която е издадена Фактура №*г.

ОСЪЖДА *, със седалище и адрес на управление: * да заплати на „***“, със седалище и адрес на управление:*** представлявано от ** гражданин на ** разноски по водене на делото в общ размер от **450,00 лева** /четирисотин и петдесет лева/, от които: 50,00 лева за ДТ и 400,00лв.-адв. възнаграждение.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред Окръжен съд-С. в двуседмичен срок, считано от връчването му на страните.

РАЙОНЕН СЪДИЯ: